

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-38>

УДК 339.56:615(477)

Милашко Ольга Генріхівна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри статистики та математичних методів в економіці,

Одеський національний економічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7963-4318>**Olha Mylashko**

Odesa National Economic University

ТЕНДЕНЦІЇ ДИНАМІКИ ІМПОРТУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНУ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ

TRENDS IN THE DYNAMICS OF PHARMACEUTICAL PRODUCT IMPORTS INTO UKRAINE UNDER WARTIME CHALLENGES

Анотація. У статті досліджено тенденції динаміки імпорту фармацевтичної продукції в Україну у 2020–2024 рр. в умовах воєнних викликів. Метою статті є виявлення основних тенденцій імпорту фармацевтичної продукції, оцінка інтенсивності його змін, а також визначення впливу фізичних обсягів, цінних чинників і умов торгівлі на формування сучасних параметрів імпорту. Авторський внесок полягає у комплексному поєднанні структурно-динамічного та індексного аналізу, що дало змогу виявити особливості скорочення імпорту у 2022 р. та його адаптивного відновлення у 2023–2024 рр. Наукова новизна дослідження пов'язана з обґрунтуванням фармацевтичної продукції як одного з найбільш стійких сегментів критичного імпорту. Практичне значення одержаних результатів визначається можливістю їх використання для обґрунтування рішень у сфері зовнішньоторговельної, фармацевтичної та соціальної політики. Зроблено висновок про збереження значущості фармацевтичного імпорту та його поступову адаптацію до умов війни.

Ключові слова: імпорт; фармацевтична продукція; зовнішня торгівля; умови торгівлі; воєнні виклики; Україна; динаміка імпорту.

Summary. The article examines trends in the dynamics of pharmaceutical product imports into Ukraine in 2020–2024 under wartime challenges. The relevance of the study is determined by the critical importance of pharmaceutical imports for the healthcare system, public welfare, and social resilience of the state. Under conditions of full-scale war, disruption of logistics, structural changes in foreign trade, inflationary pressure, and restrictions on external economic activity, the analysis of pharmaceutical imports acquires strategic significance. The purpose of the article is to identify the main trends in pharmaceutical imports into Ukraine, assess the intensity of their changes during the wartime period, and determine the influence of physical volume indices, price factors, and terms of trade on the formation of current import parameters. The author's contribution lies in the integrated use of structural-dynamic and index analysis, which made it possible to reveal not only the value changes in imports but also the quantitative and price-related factors behind them. The scientific novelty of the study lies in substantiating pharmaceutical products as one of the most stable segments of Ukraine's critical imports under wartime conditions. It is proved that, unlike many other commodity groups, pharmaceutical imports maintained a significant place in the overall import structure and demonstrated a gradual ability to recover after the shock decline of 2022. The study shows that the reduction in imports in 2022 was caused mainly by a decrease in physical volumes, while in 2023 the recovery was driven primarily by quantitative growth, and in 2024 by a combination of quantity and price factors. The practical significance of the results lies in the possibility of their use for improving foreign trade policy, pharmaceutical market regulation, healthcare procurement, and measures aimed at strengthening the stability of critical imports. The main conclusions indicate that pharmaceutical imports in Ukraine developed according to the model of pre-war growth, wartime decline, and adaptive recovery. Pharmaceutical products retained their social and economic importance even during the deepest phase of crisis, while the terms of trade remained generally more favorable in the price dimension than in the quantitative one.

Keywords: pharmaceutical products; imports; foreign trade; terms of trade; wartime challenges; Ukraine; import dynamics; critical imports.

Постановка проблеми. У сучасних умовах функціонування економіки України особливої актуальності набуває дослідження імпорту товарів критичного значення, серед яких важливе місце посідає фармацевтична продукція. Її роль виходить далеко за межі звичайного товарного обміну, оскільки вона безпосередньо пов'язана із забезпеченням потреб системи охорони здоров'я, підтриманням належного рівня медичного обслуговування населення та збереженням соціальної стійкості держави. В умовах повномасштабної війни значення безперервного надходження фармацевтичної продукції ще більше зростає, адже порушення логістичних ланцюгів, валютні обмеження, інфляційні процеси, структурні деформації зовнішньої торгівлі та загальне скорочення економічної активності істотно впливають на можливість імпортного забезпечення внутрішнього ринку.

Воєнні виклики спричинили глибоку трансформацію зовнішньоторговельних процесів України, що проявилось у зміні обсягів імпорту, його структури, інтенсивності динаміки та співвідношення цінових і кількісних параметрів зовнішньої торгівлі. При цьому фармацевтична продукція виявляє специфічні особливості розвитку: з одного боку, вона належить до соціально необхідних товарів, попит на які зберігається навіть у кризових умовах, а з іншого – залишається залежною від зовнішніх постачань, світової кон'юнктури, транспортно-логістичних умов та платоспроможності внутрішнього ринку.

У зв'язку з цим виникає потреба у поглибленому аналізі тенденцій динаміки імпорту фармацевтичної продукції в Україну, оцінці інтенсивності його змін у довоєнний і воєнний періоди, а також виявленні ролі фізичних обсягів, цінових чинників і умов торгівлі у формуванні відповідних тенденцій. Такий аналіз є важливим не лише для характеристики сучасного стану зовнішньої торгівлі, а й для обґрунтування напрямів підвищення стійкості імпортного забезпечення фармацевтичного сектору в умовах тривалих воєнних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку фармацевтичного ринку України в останні роки набула особливої актуальності у зв'язку з посиленням імпортозалежності, структурними змінами внутрішнього ринку, воєнними шоками, порушенням логістики та необхідністю гарантування безперервного лікарського забезпечення населення.

Важливими є праці, у яких обґрунтовано загальні засади розвитку фармацевтичної галузі та її місце в економіці України. Зокрема, Д.О. Гончаренко розглядає фармацевтику в контексті європейської інтеграції, акцентуючи увагу на високотехнологічному потенціалі галузі [1]. Г.В. Смірнова досліджує регулювання фармацев-

тичного ринку крізь призму соціального забезпечення населення [2]. У статтях О.Г. Пенькової, І.І. Корман і О.В. Семенди та ін. висвітлено питання місткості ринку, співвідношення вітчизняної та імпоротної продукції та проблеми цінової доступності [3–6].

Окрему групу становлять дослідження, присвячені впливу воєнного стану на фармацевтичний ринок. У роботах І.А. Попової, Н.В. Демченко та ін. розкрито проблеми функціонування фармацевтичного сектору в умовах війни, труднощі логістики та напрями державної підтримки [7–9].

Важливим є також блок праць, у яких досліджуються виробничі та інституційні можливості зниження імпортозалежності. П. Шевчук і Б. Дергалюк аналізують перспективи розвитку підприємств фармацевтичної промисловості України, наголошуючи на необхідності посилення інноваційного та інвестиційного потенціалу [10]. В.М. Назаркіна, А.С. Немченко та ін. розглядають проблеми, пов'язані з доступом до фармацевтичної продукції та стійкістю постачання [11]. Суттєвий внесок у дослідження ринку роблять і праці, присвячені окремим сегментам лікарських засобів. Зокрема, А.В. Кабачна, І.С. Даценко, В.С. Гульпа аналізують асортимент лікарських засобів для лікування легеневої гіпертензії та показують помітну роль імпортних препаратів у цьому сегменті [12]. Такі дослідження є важливими, оскільки дозволяють побачити не лише загальний рівень імпортозалежності, а й її внутрішньоринкову неоднорідність.

Отже, проведений огляд свідчить, що українські науковці вже напрацювали вагомий доробок щодо функціонування фармацевтичного ринку. Водночас аналіз наявних публікацій показує, що питання саме динаміки імпорту фармацевтичної продукції в Україну, його інтенсивності, структурних змін і ролі воєнних чинників ще не отримало достатньо самостійного й системного висвітлення. Недостатньо розкритими залишаються також питання поєднання вартісного аналізу імпорту з оцінкою його місця у структурі загального імпорту, зіставлення довоєнного та воєнного періодів, а також інтерпретації імпорту фармацевтичної продукції як показника стійкості критичного забезпечення країни. Саме це й визначає наукову доцільність подальшого дослідження обраної теми.

Метою статті є дослідження тенденцій розвитку імпорту фармацевтичної продукції в Україну у 2020–2024 рр. на основі оцінки його вартісних і структурних змін, інтенсивності скорочення та відновлення в умовах воєнного періоду, а також аналізу ролі індексів фізичного обсягу, цін та умов торгівлі у формуванні відповідних зовнішньоторговельних тенденцій. Інформаційною базою дослідження стали офіційні дані Державної служби статистики України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фармацевтична продукція належить до стратегічно важливих складових імпорту України, оскільки забезпечує потреби системи охорони здоров'я, населення та суміжних секторів економіки. Її значення особливо зростає в умовах кризових явищ, коли безперервність постачання лікарських засобів, медичних препаратів та інших фармацевтичних товарів стає одним із чинників соціальної стійкості країни [14]. У зв'язку з цим аналіз динаміки імпорту фармацевтичної продукції дає можливість виявити не лише зміну зовнішньоторговельних параметрів, а й особливості адаптації критичного імпорту до воєнних умов.

За даними Держстату, у 2020 р. обсяг імпорту фармацевтичної продукції становив 2523,2 млн доларів США, що відповідало 4,6% загального імпорту України (табл. 1). У 2021 р. цей показник зріс до 3056,6 млн доларів, або на 21,1% порівняно з попереднім роком. Попри зростання вартісного обсягу, частка фармацевтичної продукції в загальному імпорті дещо знизилася (до 4,2%), що пояснюється більш високими темпами розширення сукупного імпорту країни. Таким чином, у передвоєнний період фармацевтична продукція демонструвала стійке нарощування імпортичних поставок за збереження вагомості місця у структурі імпорту.

Таблиця 1 – Динаміка імпорту фармацевтичної продукції в Україну

Рік	Імпорт, тис доларів США	Темп до попереднього року, %	У % до загального імпорту
2020	2523224,1	117,7	4,6
2021	3056616,1	121,1	4,2
2022	1856232,8	60,7	3,4
2023	2141812,7	112,7	3,4
2024	2433212,8	113,6	3,4

Джерело: складено автором на основі [13]

У 2022 р. під впливом повномасштабної війни імпорт фармацевтичної продукції скоротився до 1856,2 млн доларів США, тобто до 60,7% рівня 2021 р. Водночас навіть за таких умов його частка у загальному імпорті залишалася відносно значною – 3,4%. Це свідчить про те, що фармацевтична продукція, на відміну від багатьох інших товарних позицій, не зазнала критичного витіс-

нення з імпортової структури, оскільки попит на неї має соціально необхідний характер і підтримується навіть у періоди глибокої економічної нестабільності.

У 2023 р. спостерігалось відновлення імпорту фармацевтичної продукції до 2141,8 млн доларів США, або на 12,7% порівняно з 2022 р. У 2024 р. позитивна тенденція зберіглася, і обсяг імпорту зріс до 2433,2 млн доларів, що на 13,6% перевищило рівень попереднього року. Разом із тим повного повернення до довоєнного максимуму 2021 р. не відбулося. Це дає підстави стверджувати, що у 2023–2024 рр. відбувався процес адаптивного відновлення імпорту, який супроводжувався стабілізацією частки фармацевтичної продукції в загальному імпорті на рівні 3,4%.

Аналіз інтенсивності змін показує, що імпорт фармацевтичної продукції мав хвилеподібну, але порівняно стриману динаміку. У 2021 р. приріст був досить відчутним, у 2022 р. відбулося значне скорочення, проте його масштаби були меншими, ніж у багатьох інших товарних групах, а вже у 2023–2024 рр. спостерігалось поступове відновлення. Така траєкторія свідчить про відносну стійкість імпорту фармацевтичної продукції, зумовлену її критичною роллю у забезпеченні суспільних потреб. У цьому контексті фармацевтичний імпорт можна розглядати як адаптивний сегмент зовнішньої торгівлі, що демонструє високу здатність до відновлення після шоків порушень.

Комплексний аналіз інтенсивності розвитку експортно-імпортичних операцій у фармацевтичній галузі дає можливість виявити основні тенденції його розвитку та продемонструвати збереження значного від'ємного зовнішньоторговельного сальдо галузі як у довоєнний, так і впродовж воєнного періоду [15]. Проте більш глибоке розуміння природи відповідних змін забезпечує індексний аналіз фізичних обсягів і цін (табл. 2). У 2022 р. індекс фізичного обсягу імпорту фармацевтичної продукції становив 60,5%, тоді як індекс імпортичних цін – 102,7%. Це означає, що вирішальним чинником падіння вартісного обсягу імпорту стало саме зменшення кількості ввезеної продукції, а не зниження цін. Отже, у перший рік повномасштабної війни основний негативний вплив був пов'язаний із фізичним скороченням поставок, що могло бути наслідком логістичних обмежень,

Таблиця 2 – Індеси фізичного обсягу, середніх цін та умов торгівлі у зовнішній торгівлі України фармацевтичною продукцією

Рік	Індекс фізичного обсягу		Індекс цін		Індекс умов торгівлі	
	експорт	імпорт	експорт	імпорт	кількісний	ціновий
2022	70,9	60,5	106,5	102,7	117,1	103,7
2023	105,8	113,6	112,3	101,6	93,1	110,5
2024	99,9	103,2	115,5	110,1	96,9	104,9

Джерело: складено автором на основі [13]

зміни каналів закупівель та загального звуження імпорتنих можливостей країни.

У 2023 р. індекс фізичного обсягу імпорту зріс до 113,6%, а індекс цін становив 101,6%. Це свідчить, що відновлення імпорту відбулося насамперед за рахунок збільшення реальних обсягів поставок, тоді як ціновий чинник відігравав допоміжну роль. У 2024 р. індекс фізичного обсягу імпорту дорівнював 103,2%, а індекс цін – 110,1%, тобто в цей період збільшення вартісного обсягу імпорту вже формувалося під впливом двох складових: подальшого, хоча й помірною, розширення кількості ввезеної продукції та відчутнішого підвищення середніх імпорتنих цін. Отже, якщо у 2023 р. відновлення мало переважно кількісний характер, то у 2024 р. воно стало змішаним – кількісно-ціновим.

Додаткові аналітичні можливості надає оцінка цінових та кількісних умов торгівлі, яка здійснюється на основі відповідних індексів [16]. Зміни умов торгівлі фармацевтичною продукцією представлені у табл. 2. У 2022 р. кількісний індекс умов торгівлі становив 117,1%, а ціновий – 103,7%. Це свідчить, що у співвідношенні експортних та імпорتنих змін фармацевтична продукція демонструвала для України відносно сприятливі позиції, особливо порівняно із середніми показниками зовнішньої торгівлі товарами. У 2023 р. кількісний індекс умов торгівлі знизився до 93,1%, тоді як ціновий зріс до 110,5%, що означає погіршення кількісного співвідношення при одночасному поліпшенні цінової ситуації. У 2024 р. аналогічна тенденція загалом зберіглася: кількісний індекс умов торгівлі становив 96,9%, а ціновий – 104,9%. Це дозволяє дійти висновку, що у 2023–2024 рр. фармацевтична продукція характеризувалася помірно сприятливими ціновими умовами торгівлі, однак кількісна складова залишалася дещо слабшою.

Узагальнюючи результати аналізу, слід зазначити, що імпорт фармацевтичної продукції в Україну у 2020–2024 рр. розвивався за моделлю «передвоєнне зростання – воєнне скорочення – адаптивне відновлення». Його динаміка виявилася стійкішою порівняно з багатьма іншими товарними позиціями, що пояснюється критичною важливістю фармацевтичних товарів для функціонування суспільства. Основним чинником падіння імпорту у 2022 р. стало скорочення фізичних обсягів поставок, тоді як у 2023 р. відновлення забезпечувалося переважно кількісним розширенням імпорту, а у 2024 р. – поєднанням кількісного та цінового чинників. Умови торгівлі фармацевтичною продукцією в цілому залишалися прийнятними, особливо в ціновому аспекті, що підтверджує відносну стійкість цього сегмента зовнішньої торгівлі України.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що імпорт фармацевтичної продукції в Україну у 2020–2024 рр. розвивався під впливом поєд-

нання довоєнних тенденцій зростання та воєнних дестабілізаційних чинників, що зумовило його хвилеподібну динаміку. У 2021 р. спостерігалось суттєве нарощування імпорту, що відображало розширення зовнішніх поставок фармацевтичної продукції в умовах відносної макроекономічної стабільності. У 2022 р. внаслідок повномасштабної війни, порушення логістики, скорочення економічної активності та ускладнення зовнішньоторговельних зв'язків відбулося різке зменшення обсягів імпорту. Водночас навіть у кризовий період фармацевтична продукція зберегла вагоме місце у структурі імпорту України, що підтверджує її критичну соціально-економічну значущість.

У 2023–2024 рр. імпорт фармацевтичної продукції перейшов до фази адаптивного відновлення. Його позитивна динаміка свідчить про поступове відновлення каналів постачання, стабілізацію внутрішнього попиту та часткове пристосування імпортозалежного сегмента до нових умов функціонування. Разом із тим аналіз показав, що станом на 2024 р. повного повернення до довоєнних параметрів 2021 р. не відбулося, що дає підстави говорити не про завершене відновлення, а про формування нової моделі імпортного забезпечення фармацевтичного ринку.

Встановлено, що вирішальним чинником скорочення імпорту у 2022 р. стало зменшення фізичних обсягів поставок, тоді як ціновий фактор не мав визначального негативного впливу. У 2023 р. зростання імпорту забезпечувалося переважно кількісним відновленням, а у 2024 р. – вже поєднанням збільшення фізичних обсягів і підвищення середніх імпорتنих цін. Це свідчить про зміну механізму формування вартісної динаміки імпорту на різних етапах воєнного періоду.

Оцінка умов торгівлі фармацевтичною продукцією показала, що в цілому вони залишалися відносно сприятливими, особливо у ціновому вимірі. Водночас кількісні параметри умов торгівлі у 2023–2024 рр. були менш стійкими, що відображає асиметричність відновлення імпорتنих та експортних потоків. Загалом фармацевтична продукція виявилася одним із найбільш адаптивних сегментів критичного імпорту України, що зберіг відносну стійкість навіть у період найглибших зовнішніх шоків.

Отже, тенденції динаміки імпорту фармацевтичної продукції в Україну в умовах воєнних викликів свідчать про поєднання високої соціальної значущості цього товару, відносної стабільності його імпортової присутності та поступової адаптації до нових економічних умов. Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з поглибленням аналізу внутрішньогрупової структури фармацевтичного імпорту, дослідженням географічної диверсифікації поставок, а також оцінкою впливу імпортозалежності фармацевтичного сектору на економічну та соціальну безпеку держави.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко Д. О. Теоретичні підходи та методологічні засади розвитку фармацевтики України в умовах європейської інтеграції. *Бізнес Інформ*. 2021. № 5. С. 194–201. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-194-201> (дата звернення: 18.03.2026).
2. Смірнова Г. В. Регулювання фармацевтичного ринку в контексті оптимізації соціального забезпечення населення. *Регіональна економіка*. 2021. № 4(102). С. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-4-4> (дата звернення: 19.03.2026).
3. Пенькова О. Г., Корман І. І., Семенда О. В. Маркетинговий аналіз фармацевтичного ринку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 9–10. С. 16–23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.9-10.16> (дата звернення: 18.03.2026).
4. Проценко В. М. Сучасні пріоритети формування фармацевтичного ринку України в контексті забезпечення якості лікарських засобів. *Бізнес Інформ*. 2022. № 12. С. 79–86. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-12-79-86> (дата звернення: 18.03.2026).
5. Світовий О. Деякі аспекти функціонування фармацевтичного ринку України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-80> (дата звернення: 25.03.2026).
6. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В., Юрко І. В. Ринок фармацевтичних товарів України: проблеми та перспективи розвитку. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2023. № 71. С. 13–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-02> (дата звернення: 18.03.2026).
7. Попова І. А., Демченко Н. В., Швед А. Б. Тенденції розвитку фармацевтичного ринку України в умовах воєнного стану. *Бізнес Інформ*. 2023. № 4. С. 203–209. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-4-203-209> (дата звернення: 18.03.2026).
8. Пашков В. М., Гнедик Є. С. Фармацевтична політика держави в умовах воєнного стану. *Публічне право*. 2022. № 2(46). С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2022-46-8> (дата звернення: 21.03.2026).
9. Шмалько О. О. Особливості забезпечення населення лікарськими засобами під час надзвичайних ситуацій та воєнного стану: аналіз та перспективи. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2022. № 1(91). С. 35–39. DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.1.13073> (дата звернення: 18.03.2026).
10. Шевчук П., Дергалюк Б. Перспективи розвитку підприємств фармацевтичної промисловості в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-69> (дата звернення: 21.03.2026).
11. Назаркіна В. М., Немченко А. С., Коба Т. М. Дослідження проблем і пріоритетних напрямів удосконалення закупівель в охороні здоров'я. *Фармацевтичний журнал*. 2024. Т. 79, № 4. С. 29–38. DOI: <https://doi.org/10.32352/0367-3057.4.24.03> (дата звернення: 19.03.2026).
12. Кабачна А.В., Даценко І.С., Гульпа В.С. Маркетинговий аналіз лікарських засобів для фармакотерапії легеневої гіпертензії у дорослих хворих на фармацевтичному ринку України. *Фармацевтичний журнал*. 2021. Т.76, №1. DOI: <https://doi.org/10.32352/0367-3057.1.21.01> (дата звернення: 21.03.2026).
13. Державна служба статистики України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 18.03.2026).
14. Білан С. Ю. Вдосконалення забезпечення доступності медичної допомоги у період дії правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право»*. 2025. Вип. 87, Ч. 2. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/47-1.pdf> (дата звернення: 28.03.2026).
15. Попіль А. П., Борса В. В. Аналіз експортно-імпортних операцій фармацевтичної галузі України: сучасний стан та тенденції розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-157> (дата звернення: 21.03.2026).
16. Федулова І. Зовнішня торгівля України продукцією АПК. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. Т. 135. № 4. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2024\(135\)06](https://doi.org/10.31617/3.2024(135)06) (дата звернення: 28.03.2026).

References:

1. Honcharenko D. O. (2021) Teoretychni pidkhody ta metodolohichni zasady rozvytku farmatsevytyky Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii [Theoretical approaches and methodological foundations of pharmaceutical development of Ukraine in the conditions of European integration]. *Biznes Inform*, no. 5, pp. 194–201. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-194-201> (in Ukrainian)
2. Smirnova H. V. (2021) Rehuliuvannia farmatsevytychnoho rynku v konteksti optymizatsii sotsialnoho zabezpechennia naseleння [Regulation of the pharmaceutical market in the context of optimization of social security of the population]. *Rehionalna ekonomika*, no. 4(102), pp. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2021-4-4> (in Ukrainian)
3. Penkova O. H., Korman I. I. and Semenda O. V. (2022) Marketynhovy analyz farmatsevytychnoho rynku Ukrainy [Marketing analysis of the pharmaceutical market of Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 9–10, pp. 16–23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.9-10.16> (in Ukrainian)
4. Protsenko V. M. (2022) Suchasni priorytety formuvannia farmatsevytychnoho rynku Ukrainy v konteksti zabezpechennia yakosti likarskykh zasobiv [Modern priorities of the formation of the pharmaceutical market of Ukraine in the context of ensuring the quality of medicines]. *Biznes Inform*, no. 12, pp. 79–86. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-12-79-86> (in Ukrainian)

5. Svitovyi O. (2023) Deiaki aspekty funktsionuvannia farmatsevychnoho rynku Ukrainy [Some aspects of the functioning of the pharmaceutical market of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-80> (in Ukrainian)
6. Shymanovska-Dianykh L. M., Lozova O. V. and Yurko I. V. (2023) Rynok farmatsevychnykh tovariv Ukrainy: problemy ta perspektyvy rozvytku [The market of pharmaceutical goods of Ukraine: problems and prospects of development]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 71, pp. 13–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-02> (in Ukrainian)
7. Popova I. A., Demchenko N. V. and Shved A. B. (2023) Tendentsii rozvytku farmatsevychnoho rynku Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Trends in the development of the pharmaceutical market of Ukraine under martial law]. *Biznes Inform*, no. 4, pp. 203–209. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-4-203-209> (in Ukrainian)
8. Pashkov V. M. and Hnedyk Ye. S. (2022) Farmatsevychna polityka derzhavy v umovakh voiennoho stanu [State pharmaceutical policy under martial law]. *Publichne pravo*, no. 2(46), pp. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2022-46-8> (in Ukrainian)
9. Shmalko O. O. (2022) Osoblyvosti zabezpechennia naselennia likarskymy zasobamy pid chas nadzvychaynykh sytuatsii ta voiennoho stanu: analiz ta perspektyvy [Features of providing the population with medicines during emergencies and martial law: analysis and prospects]. *Visnyk sotsialnoi hihieny ta orhanizatsii okhorony zdorovia Ukrainy*, no. 1(91), pp. 35–39. DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.1.13073> (in Ukrainian)
10. 10 Shevchuk P. and Derhaliuk B. (2022) Perspektivy rozvytku pidpriemstv farmatsevychnoi promyslovosti v Ukraini [Prospects for the development of pharmaceutical industry enterprises in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-69> (in Ukrainian)
11. Nazarkina V. M., Nemchenko A. S. and Koba T. M. (2024) Doslidzhennia problem i priorytetnykh napriamiv udoskonalennia zakupivel v okhoroni zdorovia [Study of problems and priority directions for improving procurement in healthcare]. *Farmatsevychnyi zhurnal*, vol. 79, no. 4, pp. 29–38. DOI: <https://doi.org/10.32352/0367-3057.4.24.03> (in Ukrainian)
12. Kabachna A. V., Datsenko I. S. and Hulpa V. S. (2021) Marketynhovyi analiz likarskykh zasobiv dlia farmakoterapii lehenevoi hipertenzii u doroslykh khvorykh na farmatsevychnomu rynku Ukrainy [Marketing analysis of medicines for pharmacotherapy of pulmonary hypertension in adult patients on the pharmaceutical market of Ukraine]. *Farmatsevychnyi zhurnal*, vol. 76, no. 1. DOI: <https://doi.org/10.32352/0367-3057.1.21.01> (in Ukrainian)
13. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2026) Ofitsiyni veb-sait [Official website]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
14. Bilan S. Yu. (2025) Vdoskonalennia zabezpechennia dostupnosti medychnoi dopomohy u period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Improving the accessibility of medical care during the period of martial law]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya «Pravo»*, vol. 87, part 2. Available at: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/47-1.pdf> (in Ukrainian)
15. Popil A. P. and Borsa V. V. (2025) Analiz eksportno-importnykh operatsii farmatsevychnoi haluzi Ukrainy: suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku [Analysis of export-import operations of the pharmaceutical industry of Ukraine: current state and development trends]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-157> (in Ukrainian)
16. Fedulova I. (2024) Zovnishnia torhivlia Ukrainy produktsiieiu APK [Ukraine's foreign trade in agricultural products]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, vol. 135, no. 4. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2024\(135\)06](https://doi.org/10.31617/3.2024(135)06) (in Ukrainian)

Дата надходження статті: 31.03.2026

Дата прийняття статті: 20.04.2026

Дата публікації статті: 05.05.2026